

ДИПЛОМАТИЧЕСКИ КЛУБ

ВПЕЧАТЛЯВА МЕ ГОЛЯМАТА СИЛА НА БЪЛГАРКИТЕ

Жени на отговорни позиции или като лидери на държави винаги са проявявали отговорност и разум, защото мислят за резултатите, а не толкова да популяризират себе си, казва Н. Пр. Джузепина Дзара, посланик на Италия

Интервю Пламен Енев
Фотограф Тони Тончев

Ваше Превъзходителство, Вие сте първата жена посланик в историята на дипломатическите отношения между България и Италия, които имат 143-годишна давност. Същевременно не сте за първи път у нас.

Какви прилики намирате между двете страни и бихте ли сравнили българските жени с италианските.

Откакто оставих България, са се случили много промени. България стана член на ЕС и НАТО, бързо и интензивно е изминала пътя си към демокрацията и пазарната икономика. Аз се върнах в страната след 22 години и намерих една съществено променена държава, която в същото време е запазила своята идентичност, своите традиции и история, все неща, които обикнах, като дойдох за първи път и сега преоткривам. Има много общи неща между двете страни – и България, и Италия се намират на горе-долу една географска ширина. Имаме обща история с борбите за независимост, като нашите революционни движения са си съдействали, сражавали са се заедно, подкрепяли са се за независимостта. Това укрепва приятелството между народите. Между двете световни войни една италианска царица – Йоанна, се е омъжила за цар Борис III и това допълнително е затвърдило връзките. И по време на комунизма е имало силни търговски отношения между двете държави. А след края на комунизма влизането на страната в ЕС и НАТО помогна за сближаването и развитието на двустранните отношения, на икономиката, на политиката и на отбраната особено през последните няколко години.

По отношение на жените мога да кажа, че имам много приятелки в България, много съм привързана към тях

и ме впечатлява тяхната голяма сила, което е присъщо и за италианките. Аз съм италианка, от Южна Италия, от един планински регион и виждам в българките голяма сила и решителност, и голямо чувство за напредък. Те са амбициозни, искат да се доказват, но въпреки това не губят женствеността си и това много ми харесва.

Има ли българки, които Ви вдъхновяват?

Винаги казвам, че се възхищавам на две българки. Едната е Райна Кабаиванска, която много обичам заради изкуството, заради професионализма и заради нейната изключителна човечност и любезност. С нея всяка година работим заедно по време на Майсторския клас, който провежда тук в България, в Софийската опера и балет, за млади таланти.

Тя има училище в Модена, живее в Италия и работим заедно, защото с нея организирам концерти в резиденцията за изпълнителите от нейния Майсторски клас. Другата българка, на която се възхищавам, е поетесата Екатерина Каравелова заради историческата ѝ важност за българската история. Една от най-образованите и граждански активни жени на своето време, с безупречно обществено доверие.

Съвместима ли е италианската философия за живота „долче вита“ с модерната жена лидер, която гради кариера? Как е възможен балансът между насладата от живота и кариерата?

Мисля, че философията „долче вита“ е малко преувеличена. В смисъл, че италианците – мъже и жени, обичат да живеят добре. И обичат да съчетават живота с работата. Така че, ако „долче вита“ означава

да ценим хубавите неща в живота и да възприемаме работата като инструмент, с който да живеем добре, а не обратното – живота като инструмент, с който да работим, тогава – да, това е философия, от която трябва да се вдъхновяваме всички, не само жените. В Италия и мъжете ценят тази житейска философия. Да съчетаваме живота и работата, да разбираме красотата на живота, възможностите, да оставяме другите да живеят добре, да ги караме да се чувстват добре. Да живеем в хармония с природата, да я зачитаме, да се обграждаме с хубави неща, с изкуството, с архитектурата.

Аз мисля, че това е житейска философия, която трябва абсолютно да бъде съвместима с професионалния живот. Що се отнася до кариерата, проблемът не е свързан с този начин на живот, а с баланса между времето за работа и за семейството. Нещо, което трябва да се подкрепя и със законодателни мерки от правителството. В Италия ние напреднахме много в това отношение, най-вече в подкрепа на родителите, не само за жените, но и за мъжете, като се насърчават периодите на родителски отпуск.

Какво е състоянието на равенството между половете в Италия и смятате ли, че можем да изискваме някакви задължителни универсални правила за прилагането му? Има културни особености на различните държави – например в Италия е прието мъжете да правят непринудени комплименти на жените, докато в някои северни държави това се счита за неуместно.

Що се отнася до равенството между половете, аз не мисля, че комплиментите на мъжете към жените или на жените към мъжете са нещо, което го подкопава. Равенството е нещо много сериозно и се отнася до равните възможности за обучение, работа и кариера и до равните възможности за прилагане на принципите на правовата държава. Все много сериозни неща. Комплиментите винаги се харесват както когато мъжете ги правят на жените, така и когато жените ги правят на мъжете, важно е да са поднесени с уважение и да не надхвърлят определени граници, да не се превръщат в сексуално нападение. Това е друго нещо, с което ние се борим сериозно. И комплиментът никога не трябва да се превръща в уронване на професионализма. Понякога се правят комплименти, като се мисли, че по този начин може да се манипулират другите хора. Не, комплиментът е хубав, когато е забавен, оценен, коректен, възпитан и почтителен.

Така че да, що се отнася до културата, вярно е, има разлика между южните и северните страни. Ние в Италия никога не възприемаме един коректен комплимент като нападка. Става такава, когато не е коректен, когато има опит за агресия, за уронване на статуса, за манипулиране. Аз винаги казвам, че ако аз ценя даден човек, без значение мъж или жена, в границите на коректността

и уважението мога да правя комплименти. В контекста на културното многообразие трябва да се придържаме към общите ценности, каквито са принципите на ООН и на ЕС, що се отнася до взаимното уважение, недискриминацията, било то спрямо жени или други субекти.

Това се отнася и за жените, и за мъжете, защото аз например правя много комплименти на мъжете.

В Италия имаме едно от най-напредналите законодателства по отношение на равенството между половете. Съществува обаче един проблем, който трябва да отчетем, а именно, че има голяма безработица сред жените в Италия. Това означава, че има голяма финансова зависимост на жените. В нашия Национален план за възстановяване една голяма част е посветена на насърчаването на женския труд, защото само чрез финансовата независимост жените могат да решават собствената си съдба. Това е заложено в основата на независимостта. Неслучайно една известна писателка, защитничка на правата на жените, каквато е Вирджиния Улф, е написала книга на тази тема, „Собствена стая“. Там тя обяснява как жените трябва да са финансово независими, за да могат да решават собствената си съдба. Така че е важно жените да участват в света на труда, да работят, да са независими, да дават своя принос в икономическия, културния, социалния и политическия живот на една страна. Ако това не става, държавата се лишава от половината от човешкия си потенциал.

Много важен за равните възможности е секторът на образованието. Правителствата трябва да инвестират много в образование, защото този сектор е ключов. Още от малки децата трябва да започнат да изграждат менталитет за равните възможности. Важно е учителите и училищата да предлагат среда на равни възможности и да преподават взаимното уважение.

Повече жени в ръководството на компании и държави означава ли повече разум и отговорност според Вас?

Общо взето бих казала „да“. Жени на отговорни позиции или като лидери на държави обикновено са проявявали отговорност и разум, защото е вярно – и аз мога да го засвидетелствам, бидейки аз самата ръководител на мисия, а и в миналото съм ръководила други структури, – че жените мислят за резултатите, а не толкова да популяризират себе си. Това ги ощетява от гледна точка на кариерата, но допринася много за структурата, в която работят. Може би трябва да започнем да мислим повече върху критериите, които стоят в основата на кариерите.

Емпатията на жените не придобива ли по-голяма важност в ерата на устойчивото развитие?

Емпатията по принцип е много важна. Жените я изразяват може би по-добре. Аз наскоро участвах в една среща, на която един ваш много добър писател, според

мен един от най-добрите български писатели – Георги Господинов, говори точно за важността на емпатията в този все по-глобален свят. Мисля, че това трябва да е всеобща цел. Да гледаме на човечеството като съвкупност от хора, а не като съвкупност от консуматори. И следователно да показваме повече емпатия.

Как оценявате икономическите отношения между България и Италия и какви са перспективите за развитието им?

Отношенията са отлични. Ние сме четвъртият търговски партньор на България и през последната година и половина с възстановяването след ковид има голям растеж – както във вноса, така и в износа. Българският износ за нашата страна се е увеличил с 36,1% през 2022 г. в сравнение с 2021 г., достигайки стойност 3,57 млрд. евро. От друга страна, вносът на италиански стоки в България се е увеличил с 27,5% и възлиза на 3,3 млрд. евро. По този начин Италия се нарежда на трето място като получател на български износ и на пето място като доставчик на стоки.

Имаме над 3000 италианци, които живеят в България, и повечето от тях са бизнесмени, има и много студенти по медицина. Има над 13 000 фирми, които са или италиански, или с италианско участие, в различни сектори: металомеханичния, текстилния, земеделския, преработването на храни. Така че отношенията наистина са отлични.

Разбира се, има възможности за подобрене в някои сектори, които според мен са водещи в Италия, като например инфраструктурата – България има нужда от жп линии, пътища, мостове, тунели. Друг много важен сектор е енергийният. Кризата в Украйна с избухването на войната показва, че имаме нужда да развием енергийната си независимост и ВЕИ. България е богата на газопроводи, но и обръща голямо внимание на развитието на сектори като фотоволтаичния, а Италия се развива в сектора на зеления водород. Така че можем да обединим усилията си, за да произвеждаме енергия от ВЕИ. Друг сектор е дигиталният.

България има възможности за развитие и що се отнася до преработването на храни. В този сектор имаме обща култура – много внимаваме както българите, така и италианците, за качеството на храните, на продуктите. Като съчетаем тази култура и земеделския потенциал на България, можем да развием допълнителни инвестиции. Последният сектор, който според мен може да бъде развит в България с опита на Италия, е туристическият сектор на високо ниво. Балнеоложкият сегмент чрез развитието на термални бани, защото България е богата на минерални извори. За всичко, свързано с обслужването в туризма, създаването на хотели и хотелски комплекси, може да се разчита на италианския опит, в частност балнеоложкият сектор. ♦

Н. ПР. ДЖУЗЕПИНА ДЗАРА

е посланик на Италия от януари 2021 г. Това е втори престой в страната за нея – в периода 1994 – 1998 г. е първи секретар в посолството на Италия в София, отговарящ за икономическия сектор, двустранните търговски отношения и консулските въпроси. Дипломирана по специалност „Политически науки и международни отношения“ с пълно отличие и грамота през 1988 г., с две научни разработки по финанси и международно право, започва дипломатическата си кариера през март 1991 г. През 1998 – 2002 г. е съветник по политическите въпроси и отношенията с печата в посолството на Италия в Канада. След това ръководи многостранен отдел в Министерството на външните работи на Италия, който работи по многостранните преговори в Парижкия клуб по въпросите на реструктуриране на външния дълг. В периода 2006 – 2009 г. е първи съветник в Постоянното представителство на Италия към Обединените нации в Ню Йорк, където отговаря за въпросите по опазване и изграждане на мира. От 2010 г. до 2015 г. е ръководител на многостранен отдел в Генерална дирекция „Глобални въпроси“ в италианското външно министерство, а от 2013 г. е заместник централен директор. От 2015 г. до 2019 г. заема различни съветнически позиции, а след това до назначението ѝ в София е национален координатор по макростратегията на ЕС за Алпийския регион.